

De

NUMMER 13 /// JAARGANG 89 /// 21 MAART 2014

Reformatie

INSPIREREND KERK ZIJN

Zoeken naar verbinding

Geloven met
lege handen

Taakstelling of
voorschrift

Geloofsgesprekken: het geloof delen

Samen spreken over het leven met God

COLOFON

De Reformatie verschijnt om de andere week en is een uitgave van Stichting De Reformatie.

Bestuur drs. Bernard Bos (voorzitter),
Herman Rozemuller (penningmeester)

Kernredactie drs. Bas Luiten (hoofdredacteur),
drs. Heleen Sytsma - van Loo (eindredacteur),
drs. Bram Beute, drs. Janneke Burger- Niemeijer,
drs. Peter Hommes, drs. Erik Koning,
dr. Hans Schaeffer.

Brede redactie kernredactie plus dr. Rob van
Houwelingen, dr. Ad de Bruijne, Jan Westert

Alle stukken voor de redactie bij voorkeur per
e-mail: redactie@dereformatie.nl.
Eventueel per post naar Redactie De Reformatie,
Fontanalaan 3, 5624 KN Eindhoven. Alles wat
met (abonnementen)administratie te maken
heeft naar info@dereformatie.nl of per post naar
De Reformatie, Postbus 89, 7730 AB Ommen.

Opmaak IDD concept.communicatie.creatie |
www.idd.nu

Druk Kon. BDU Grafisch bedrijf

Administratie

De Reformatie, postbus 89, 7730 AB Ommen
info@dereformatie.nl /// tel. 0529 - 43 88 90

Advertenties

Nico Postuma, tel. 0341 - 84 21 47,
tel. 06 - 139 959 05 /// adverteren@dereformatie.nl
Contracttarief op aanvraag

Abonnementen

€ 52,50 per jaar /// studenten € 19,50 ///
buitenland € 130,-

Het abonnementsjaar loopt van 1 januari t/m
31 december

De Reformatie is op Daisy cd-rom verkrijgbaar
bij de Chr. Blindenbibliotheek voor blinden en
slechtzienden. Tel. 0341 - 56 54 99.

Zonder schriftelijke toestemming van de uitgever is het
niet toegestaan artikelen uit dit blad over te nemen.

www.dereformatie.nl

Volg ons op Twitter
via #DeReformatie

www.facebook.com/dereformatie

KIEV

TEKST: BAS LUITEN, HOOFDREDACTEUR ///

In kerkdiensten krijgen wij een andere
kijk op de werkelijkheid. Wel heel tref-
fend gebeurde dit op zondagochtend
9 maart jl., toen we via Zendtijd voor
Kerken verbonden werden met Kiev. We
zagen de kerkdienst van een zusterge-
meente, te midden van dreiging en ge-
weld. De camera nam ons ook mee het
gebouw uit, naar de barricaden. Ik zag
beelden die het journaal mij niet had
laten zien. Daar waren een voorganger
en andere christenen om met mensen
te spreken over eeuwig leven, terwijl
slachtoffers dood of gewond werden
weggedragen. Een stad in de greep van
angst, met links en rechts biddende
mensen, gewoon op straat, bij wat bloe-
men, ter gedachtenis neergelegd.
Opnieuw werd ik bepaald bij de buiten-
gewone eenzijdigheid van de berichtge-
ving die wij doorgaans te zien krijgen.
Dat wist ik al wel, maar toch, ik zie in
het journaal steeds die ene kant.
En ik werd getroffen door de relevantie
van de kerkdienst. De situatie in de stad
was daarin levensgroot aanwezig, maar
van een andere kant belicht. In een
voor mij onbegrijpelijke taal werd Jezus

Christus verkondigd, die te midden van
het geweld alle dingen regeert. De vraag
was niet waarom de dingen gebeuren,
maar of ze bij Jezus brengen. De angst
werd niet weggepraat, maar des te meer
glansde het evangelie, dat gegeven
wordt aan mensen die zichzelf niet
kunnen redden.

Het is mijn hartelijke wens dat onze
kerkdiensten net zo relevant zijn. In
mijn opleiding kreeg ik mee dat je in de
ochtenddienst profetisch moet ingaan
op wat er in de wereld gebeurt. Dat is
niet altijd zo dreigend als in Kiev. Maar
het is overal net zo actueel om de krach-
ten te duiden die om mensen strijden,
om samen voor het eerst of opnieuw te
ontdekken hoe de werkelijkheid met
Jezus anders is.

Via www.zvk.nl is de uitzending van 9 maart gemakkelijk terug te vinden onder het kopje TV.

IN DIT NUMMER

DEEL HOE JE LEEFT MET GOD

Geloofsgesprekken ontstaan in concrete levenssituaties van ontmoeting waardoor je *merkt* en *ervaart* wat geloven betekent. Hoe vol zit ons 'doosje' met geloofsinhoud en -ervaringen? En als het vol zit, hebben we dan geleerd om ervan uit te delen?

LEREN LUISTEREN, LEREN SPREKEN

Geloofsgesprekken voeren is heilzaam voor ieder persoonlijk en voor de gemeente. Een gemeente waarin het geloofsgesprek functioneert, is hechter en kan beter omgaan met verschillen. Drie praktische handreikingen als stimulans voor het geloofsgesprek.

GELOVEN MET LEGE HANDEN

Als God zelf bereid is alles te verliezen om ons alles te kunnen schenken, dan is Hij te vertrouwen. Wat betekent dat als je de onmacht van het lijden zelf aan den lijve ondervindt, of als je kind heel ernstig ziek is? 'God ontfermt Zich, hoe dan ook.'

EN VERDER

271 COLUMN SAMARITANEN /// 271 UIT DE KERKEN /// 276 ZOEKEN NAAR VERBINDING

279 TOERUSTING DOOR BEELD EN GELUID /// 282 TE MOOI OM NIET TE ZINGEN /// 284 BIJBELTAAL

EERHERSTEL DOOR UITSCHAKELING /// 286 VARIATIES OP EEN SYNODE TAAKSTELLING OF

VOORSCHRIFT /// 288 MEEDENKEN MET DE REFORMATIE /// 288 NIEUWS EN PERSBERICHTEN

Deel hoe je leeft met God

TEKST: HANS SCHAEFFER, DOCENT EN ONDERZOEKER AAN DE TU KAMPEN EN REDACTEUR VAN *DE REFORMATIE* ///

‘Maar dit doosje is leeg, helemaal leeg! Wat is dit voor cadeau? Wat heb ik hier aan? Je wordt bedankt!’

Stel dat ik als vader mijn dochter een cadeau geef. Al wekenlang heb ik het erover dat dit het mooiste geschenk is dat ze ooit zal krijgen: dit zal haar leven veranderen en het is ook het allerbelangrijkste in haar leven! Maar als ze het doosje dan eindelijk opendoet, blijkt het leeg.

Hoe vol zit ons doosje met geloofsinhoud en -ervaringen? En als het vol zit, hebben we dan geleerd om ervan uit te delen? In geloofsgesprekken worden vorm en inhoud van het geloof met elkaar verbonden. Ik versta onder geloofsgesprekken veel meer dan ‘praten over het geloof’. Geloofsgesprekken ontstaan in concrete levenssituaties van ontmoeting waardoor je merkt en ervaart wat geloven betekent voor jou en anderen. Het is daarbij belangrijk om geloof niet te smal op te vatten, als enkel kennis over God of de Bijbel, maar als ervaringsken-

nis van het leven met de Heilige in de gebroken werkelijkheid van elke dag.

Leeg testament Over hoe belangrijk dit delen van het geloof binnen en tussen de generaties is, schreef Piet van der Ploeg al in 1985 een doctoraal-scriptie onder de veelzeggende titel *Het lege testament*. Hij studeerde af op een onderzoek naar kerkverlating onder jongeren binnen de Gereformeerde Kerken (synodaal). Uit zijn onderzoek bleek dat het zogenaamde ‘jongerenprobleem’ waarover het toen binnen die kerken ging, als zodanig eigenlijk niet bestond.

Dat jongeren de kerk verlieten, was slechts een symptoom. Het werkelijke probleem lag bij de oudere generaties die, zo bleek uit de interviews, niet in staat waren geweest om de inhoud en de waarde van het geloof voor te leven en vorm te geven. Men sprak over het geloof als over een ding dat van generatie op generatie moest worden doorgegeven. Maar op het moment dat de jongere generatie ging doorvragen, bleek dit grote geschenk een ‘leeg testament’ zonder inhoud. Voor jongeren en ouderen had het geloof daarmee zijn betekenis verloren.

Actueel Wat Van der Ploeg toen constateerde, is bijna dertig jaar later nog steeds actueel. De kerk is er onder meer om het geloof door te geven aan nieuwe generaties christenen. Hierbij spelen allerlei factoren een rol, zoals eigentijdse en aansprekende voorbeelden, vormgeving, en een goede persoonlijke relatie. Maar uiteindelijk blijkt altijd dat het bij geloofsoverdracht vooral draait om inhoud. Welk verhaal hebben wij over ons eigen leven dat we graag willen uitdragen? Oftewel: wat zit er in het doosje dat we doorgeven?

Uit recent onderzoek van de Gereformeerde Hogeschool, *Jong en (goed)gelovig* (2011), blijkt hoe essentieel de inhoud van het geloof in het jongerenwerk is. Niet de vormgeving van het jongerenwerk of de gezelligheid van de club geven de doorslag, maar het echte, doorleefde geloofsverhaal van de mentor of de catecheet. Met andere woorden: de geloofsgesprekken die onderling en tussen generaties gevoerd worden, blijken fundamenteel voor geloofsoverdracht.

Ontwikkelingen Dat heeft alles te maken met culturele ontwikkelingen waarin we als kerk volop delen.

Allereerst hechten we tegenwoordig grote waarde aan *authenticiteit*. Het komt niet alleen aan op een rationeel kloppend betoog maar op een manier van leven die overeenkomt met de waarden en normen waar je voor staat. Alleen wanneer je zelf authentiek, eerlijk en transparant bent, zullen anderen aan je merken wat je drijft en waar je voor gaat. Je moet in je leven als ouder, catecheet, ambtsdrager en leraar kunnen laten zien dat datgene wat voor jou onopgeefbaar is, ook werkelijk verschil maakt in je leven. Pas wanneer je dat aan jongeren toont en hen dat laat meebelevén, komt voor het voetlicht waar het in geloofsoverdracht om gaat,

namelijk dat het geloof geen leeg doosje is, maar werkelijk een grote schat, waarvoor we desnoods alles verkopen om hem in bezit te krijgen.

Een volgende waarneming is dat onze cultuur te maken heeft met een sterke drang om alles geweldig intensief te beleven (*intensivering*). We willen niet zomaar een verhaal of een leuk moment. We willen dat iets overweldigend, *life changing* en allesomvattend is. Dat geldt ook voor het geloof. We zijn er niet om af en toe eens iets moois of leuks mee te maken, maar het geloof vraagt in de ogen van velen om radicaliteit en toewijding, om een geloofsbeleving die werkelijk het centrum van het leven vormt.

In de derde plaats is er een roep om *beleving*. Geloof mag niet alleen iets van ons hoofd zijn, een kwestie van dogma's of wereldbeschouwing. Geloven moet een *way of life* zijn, waar een leefstijl en de bijbehorende ervaringen integraal deel van uitmaken.

Ten slotte is er de tendens dat door de *secularisatie* kerken weliswaar krimpen, maar dat tegelijkertijd diegenen die in de kerk overblijven steeds orthodoxer en duidelijker worden in hun overtuigingen en levensstijl. Wie nu nog lid van de kerk is, heeft er toch echt zelf voor gekozen en dan mag je ook toewijding en overgave verwachten. Zeker voor jongeren betekent dit: toewerken naar een keuzemoment.

Praktijken Deze trends beïnvloeden alle generaties. Ze vragen erom dat christenen onderling hun geloof delen door elkaar in de werkelijkheid van het leven met God te ontmoeten. 'Je geloof delen' is dus absoluut niet hetzelfde als

'praten over het geloof'. Het is het samen deelnemen aan de praktijken van het kerk-zijn waarin het geloven vorm krijgt. Denk aan gemeentemaaltijden waarbij jong en oud elkaar ontmoeten, of aan een toerustingsdag van de kerkenraad

'In geloofsgesprekken

worden vorm en inhoud

van het geloof met

elkaar verbonden'

waarbij bewust geluisterd wordt naar jongeren. Denk aan ontmoetingsmomenten tussen jongeren en ouderen binnen de gemeente, of aan avonden waarop een kring of wijk van (jonge) ouders over geloofsopvoeding doorpraat. Sluit als kerk bij

het vormgeven van dit soort momenten helemaal en overduidelijk aan bij de behoeften van de kerkleden!

'Je geloof delen' is een onmisbare voorwaarde voor een levende kerk. Omdat vorm en inhoud sterk samenhangen, komt er veel aan op de vraag: hoe leer ik dat, mijn geloof delen? Dat gaat om meer dan tips en trucs. Hiermee komen we wat ik noem 'vormende praktijken' op het spoor. Door heel gewoon samen dingen te doen en te organiseren, leren we ons geloof te delen rondom de vraag: wat gebeurt er en hoe breng ik dat in verband met God? te delen.

Kringenwerk De volgende bijdrage (pag. 272-275) geeft een aantal concrete uitwerkingen gegeven van hoe je in je kring of gemeente aan het werk kunt met dergelijke ontmoetingsmomenten en geloofsgesprekken. In dit artikel wil ik tot slot duidelijk maken dat aandacht hiervoor niet de zoveelste hype is waarmee weer een gemeenteproject gevuld kan worden. Nee, aandacht vragen voor geloofsgesprekken is een kristallisatiepunt rond concrete ontwikkelingen binnen de GKv die mijns inziens met elkaar samenhangen.

Onze tijd vraagt erom dat christenen onderling hun geloof delen door elkaar in de werkelijkheid van het leven met God te ontmoeten ///

inbedden in het expliciete geloofsgesprek. De boeken van Marius Noorloos (*Leven uit de Bron* en *Groeien bij de Bron*) geven hiervoor werkbare handvatten. Alleen het gezamenlijk delen van het geloof kan een vruchtbare basis zijn voor concreet beleids- en vergaderwerk. Wanneer daar binnen een kerkenraad geen ruimte voor is, tijdens de vergadering of daarbuiten, zal kerkenraadswork verworden tot het uitvoeren van allerlei taken. Motivatie en inspiratie daarvoor zullen steeds moeilijker te vinden zijn.

Verder blijkt dat in het kringenwerk Bijbelstudie soms vervangen wordt door het praten over gevoelens. Daardoor krijgt het een vaag en inhoudsloos imago, dat bij heel wat gemeenteleden op weerstand stuit. Tegelijk verwacht de kerkenraad soms enorm veel van het onderlinge pastoraat in de kringen, zonder dat de kringleden daartoe worden toegerust. Wanneer kringleiders en de verantwoordelijke ambtsdragers het belang gaan inzien van geloofsgesprekken als het delen van de praktijk van het geloof, kan kringenwerk heel goed werken. Dan moet er alleen wel een goede en breed gedragen visie aan het kringenwerk ten grondslag liggen, die de kerkenraad, de kringen en de gemeente als geheel zich eigen maken.

Ten slotte blijkt onder jongeren grote behoefte te bestaan aan integere geloofsvoorbeelden. Hun vraag is: hoe doen mensen dat, geloven? Wanneer in kringen niet alleen Bijbelstudieonderwerpen besproken worden maar ook gesproken wordt over momenten van geluk en weerstand in het geloofsleven, kan dat jongeren helpen hun eigen geloofsleven vorm te geven. Zij worden dan niet (alleen) in jongerenkringen of kinder- en tienerclubs gevormd, maar komen dan in een 'gewone' kring in aanraking met het geloof in de praktijk. Het doosje dat ze ontvangen, bevat dan een prachtig geschenk: doorleefd en gedeeld geloof.

Allereerst het kringenwerk. In vrijwel alle gemeenten wordt momenteel nagedacht over het kringenmodel of een indeling in miniwijken; veel gemeenten zijn zelfs al in die vorm georganiseerd. Zo'n kring moet allerlei functies vervullen, waarvan onderling pastoraat tussen gemeenteleden vaak een belangrijke is. In de tweede plaats is het op veel plaatsen moeilijk om de ambten van ouderling of diaken te vervullen, en vaak ook functies als die van pastoraal bezoeker. Meer dan eens is het kringenwerk zelfs expliciet bedoeld als organisatorische oplossing om problemen rond de talstelling het hoofd te bieden.

Ten slotte blijkt dat daar waar het kringenwerk eenmaal is ingevoerd, jongeren in deze structuur maar heel moeizaam hun eigen plek kunnen vinden. Kennelijk zijn de vorm, structuur en inhoud van het kringenwerk niet geschikt om jongeren hierbij de nodige bedding te bieden voor zowel geloofsoverdracht als pastorale zorg.

Geloofsinhoud Deze drie ontwikkelingen hangen nauw met elkaar samen en hebben alles te maken met het delen van het geloof. 'Geloofsinhoud' is zoals gezegd veel meer dan de uitleg van het

Onze Vader of de apostolische geloofsbelijdenis. Bij geloofsinhoud gaat het over het geleefde geloof in de praktijk van onze levens en onze kerken. Geloofsinhoud gaat erover welke troost het feit dat Jezus Christus ons kocht met zijn bloed ons biedt in de praktijk van ons leven. Christenen mogen de inhoud van het grootste Godsgeschenk beleven in de

*'Je geloof delen
is absoluut niet
hetzelfde als praten
over het geloof'*

praktijk. Moeite, geluk, tranen en een lach, eten en rouwen, verdriet en gezelligheid – zo is het leven van de christen. Dat leven is het waard met de schepper en je medegelovigen te delen. Daarvoor is het nodig dat wij samen oude praktijken herontdekken en nieuwe praktijken ontwikkelen. Niet als verplichtende vormen waar iedereen altijd beslist aan mee moet doen, maar als hulpmiddelen om samen de inhoud van het grote geschenk van God, namelijk het geloof, te beleven. Hoe belangrijk dat is voor de opbouw van de gemeente wil ik illustreren met voorbeelden op het gebied van de drie in de linkerkolom genoemde ontwikkelingen binnen de GKv.

Prachtig geschenk Allereerst blijkt in het advies- en onderzoekswerk van het Praktijkcentrum hoe belangrijk het is dat kerkenraden hun taakuitvoering

Samaritanen

TEKST: ARIE VAN VUGT, PREDIKANT TE EINDHOVEN ///

We wilden het zo graag. Echt van betekenis zijn voor de wereld waarin we kerk zijn. We hadden onszelf de rol van Samaritaan al toebedacht. Daar zou de wijk rond de kerk gezegend mee zijn. En we gingen aan de slag. We bedachten met elkaar wat 'ze' leuk vonden, waar 'ze' op zaten te wachten, wat 'ze' nodig hadden en wat 'hun' vragen waren. Maar de meeste plannen en ideeën lieten ons al snel alleen achter. 'Ze' zaten niet te wachten op wat wij bedachten. Het was alsof we geen verbinding met 'hen' konden maken. Misschien komt dat wel door de architectuur van ons kerkgebouw. Het enige wat we kunnen zien als we eenmaal binnen zijn is de hemel. En het is vast ook niet zo handig dat wij bedenken waar 'zij' op zitten te wachten.

Toch bleef de Samaritaan in ons onstuihmig sluimeren. We droomden van het echte werk. Het moest groter dan een rommelmarkt die buurtbewoners over de drempel zou helpen. Er zijn echte

problemen om aan te pakken. En Jezus is het diepste antwoord op alle nood voor ieder mens. Maar ook onze dromen doofden en lieten ons links liggen. Misschien omdat we stiekem nog te veel in spiegeltjes en kralen dachten. Maar vooral omdat we ze zelf ook al wat dood geredeneerd hadden, door te vinden dat ze niet verantwoord waren. Echte problemen moet je aan professionals overlaten. Dat is te ver van onze leest. Ook al besloten we niet te stoppen, we deden dat wel. Omdat we moe werden van ons eigen streven. We zakten zuchtend neer langs de kant van de weg die we waren ingeslagen. Pas daar werden andere vragen wakker. Kunnen we niet wat wachten, om te zien, te luisteren wat de Heer wil doen?

Toevallig kwamen er vijf studenten stedenbouwkunde langs. Van een hogeschool uit een andere stad. Zij moesten vanuit hun vak plannen bedenken om de leefbaarheid en de samenhang in de wijk te verbeteren. En zij ontdekten

ons kerkgebouw, centraal in de wijk, de meeste tijd ongebruikt, pal naast het winkelcentrum. Zij hebben ons in een rap tempo verbonden. Met de buurt en het welzijnswerk in de wijk. En zomaar opeens werd ons gevraagd: 'Wij hebben een idee, doen jullie mee?'

Deze maand vierten we de eerste verjaardag van de kledingwinkel in onze kerk. Een plek waar arme buurtbewoners hun kleren kopen. Waar gemeenteleden samen met vrijwilligers uit de wijk twee ochtenden in de week aan het werk zijn. Beduusd door de nood die we nog niet gepeild hadden en verwonderd over de hoeveelheid kleding die er door gaat vragen we ons nog steeds wat verlegen af: wie is hier nu de Samaritaan?

UIT DE KERKEN

Jubileum:

Ommen 12 maart vijftienvintig jaar predikant: ds. A.M. de Hullu (1962).

Aangenomen:

Naar Leidsche Rijn: kandidaat A.P. van der Velde te Amsterdam, die bedankte voor Anna Paulowna.

Beroepbaar:

Kand. J. Jongsma te Ureterp. Te bereiken via janjelliejongsma@hotmail.com en 0512 300811.

Kand. Jongsma is inmiddels beroepen te Driesum.

Leren luisteren, leren spreken

Over het oefenen van het geloofsgesprek

TEKST: MONIEK MOL EN JANNET DE JONG, MEDEWERKERS PRAKTIJKCENTRUM ///

Open geloofsgesprekken voeren is noodzakelijk om de jongere generatie geen 'leeg testament' na te laten. Het is ook nuttig en heilzaam voor ieder persoonlijk en voor de gemeente. Een gemeente waarin het geloofsgesprek functioneert, is hechter en kan beter omgaan met verschillen.

Groeien in geloof en in verbondenheid door het voeren van geloofsgesprekken kan op verschillende manieren. De gemeente kan hechter worden doordat in de praktijk zichtbaar wordt dat haar leden elkaar onvoorwaardelijk accepteren en waarderen in Christus, net zoals de Vader allen liefheeft. In een gemeente waarin geloofsgesprekken goed functioneren, trekken de leden meer samen op. Daardoor blijkt waar ieders gaven en talenten liggen, talenten die anders misschien niet aan de oppervlakte waren gekomen. En zeker als het geloofsgesprek gemeentebreed gevoerd wordt, groeit het begrip voor elkaars standpunten en gevoelens, doordat het gesprek gaande blijft ondanks de verschillen die er ongetwijfeld zijn. Een open geloofsgesprek voeren is niet altijd gemakkelijk of leuk, maar wel heilzaam voor jezelf en voor de gemeente, ook als je klein

begint of maar een keer meedoet. Het is belangrijk om geduld te hebben met elkaar en met jezelf, en om je afhankelijk te weten van Gods Geest. In het voeren van geloofsgesprekken komt tot uiting en mogen we ervaren wat Jezus ons opdroeg in Johannes 13:35: 'Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.'

Werken aan verbondenheid In zijn artikel 'Deel hoe je leeft met God' (pag. 268-270) maakt Hans Schaeffer onderscheid tussen spreken over het geloof en het geloof delen. Natuurlijk, wie zijn

of haar geloof wil delen, zal daarover willen spreken. Maar dat spreken gaat hand in hand met de praktijken van de gemeente waarin het geloven gevormd wordt en tot uitdrukking komt.

Samen gemeente zijn is in onze tijd niet gemakkelijk. Het oefenen van het onderlinge gesprek waarin gesproken

wordt over Gods werk en Gods aanwezigheid in ieders leven, kan daarin een enorme stimulans zijn: mensen leren luisteren naar elkaar, vragen door en leren zo de ander beter kennen en begrijpen. Het Praktijkcentrum constateert dat er behoefte is aan en vraag naar materiaal dat gemeenten en kerkenraden helpt om te werken aan verbondenheid in Christus. Daarom zijn er cursussen met diverse werkvormen ontwikkeld die het Praktijkcentrum aanbiedt aan gemeenten. In dit artikel beschrijven we werkvormen voor een geloofsgesprek onder vier ogen, in de kleine groep en gemeentebreed. De kadertekst biedt een overzicht van de cursussen waaruit deze werkvormen afkomstig zijn.

Onder vier ogen De eerste gespreksopdracht komt uit de cursus 'Samen in gesprek'. Als deelnemer aan de cursus bezoek je iemand uit de gemeente die niet aan de cursus deelneemt. Onderwerp van gesprek is de geloofsweg van je gesprekspartner. Hij of zij mag vertellen, jij mag luisteren, vragen

stellen en je verwonderen over wat God doet in het leven van de ander. De bedoeling van het gesprek is dat je probeert de ander beter te leren kennen. Vaak weten we wel allerlei feiten over elkaar, maar veel minder van de weg die we met God zijn gegaan. De ervaring is dat veel mensen het erg leuk vinden om hierover in gesprek te gaan, zowel om erover te vertellen als om ernaar te luisteren. Dit type gesprek werkt ook goed om jongere en oudere generaties te verbinden. De deelnemers aan de cursus kunnen zich op zo'n gesprek voorbereiden door het onderling een keer te oefenen.

Stap 1: Kies iemand uit de gemeente en maak een afspraak.

- Geef aan waarom en waarover je met hem of haar wilt spreken en eventueel hoe lang het gesprek duurt.
- Spreek af waar en wanneer je het gesprek wilt voeren: bij een van jullie thuis, tijdens een wandeling, in de kroeg?

Stap 2: Bereid je vragen voor en schrijf ze op als je dat prettig vindt.

Denk daarbij aan de volgende punten:

- Hoe ga je het gesprek openen, wat is je eerste vraag?
- Welke vragen wil je zeker stellen? Je kunt bijvoorbeeld vragen naar hindernissen, wegwijzers en bijzondere momenten of 'gedenkstenen' op de geloofsweg van de ander, of naar verschillen tussen vroeger en nu.
- Met welke valkuilen van jezelf wil jij tijdens het gesprek rekening houden? Ben je bijvoorbeeld iemand die snel in de rede valt, afgeleid wordt of ongeduldig is?
- Hoe wil je het gesprek afronden? Wil je samen bidden, een stukje uit de Bijbel lezen, of nog even napraten? Nodig je de ander uit voor een weerwoord?

Stap 3: Voer het geloofsgesprek dat je hebt voorbereid.

- Als je het gesprek later wilt nabespreken, overweeg dan of je de antwoorden die de ander geeft, wilt opschrijven

Aan de hand van de opdracht 'ga bij iemand uit de gemeente op bezoek en leg de steen op tafel' kunnen mooie geloofsgesprekken ontstaan. ///

ven of misschien zelfs het gesprek wilt opnemen.

- Vat aan het einde van het gesprek de geloofsweg van de ander samen en check of je het goed begrepen en verwoord hebt.
- Vraag na afloop aan de ander wat hij of zij ervan gevonden heeft. Geef ruimte voor een eerlijke reactie.

Stap 4: Gun jezelf na afloop van het gesprek de tijd om het te verwerken en (hopelijk) ervan na te genieten!

- Ga na: welke dingen troffen je? Wat verraste je? Welke nieuwe inzichten heb je opgedaan?
- Wat vond je leuk aan het gesprek en waarom? Denk daarbij aan je eigen houding, je gedachten, je gesprekspartner, de inhoud van het gesprek.
- Wat vond je lastig aan het gesprek en waarom?
- Formuleer naar aanleiding van dit gesprek een punt waarop je de komende tijd wilt groeien.

In de kleine groep Wie deelneemt aan een kring of kleine groep kent het vast: het bekende rondje lief en leed. De ene keer gebeurt dat aandachtiger dan de andere. Een goede oefening in het voeren van een geloofsgesprek is als je dat rondje lief en leed eens uitgebreid doet met behulp van de volgende opdracht uit de cursus 'Zorgen voor elkaars geloof'. Als de groepsleden elkaar niet zo goed kennen is het prettig om groepjes te vormen van drie of vier mensen. Zeker een eerste keer kost deze gespreksvorm behoorlijk wat

tijd. Houd daar rekening mee. Ieder groepje krijgt de volgende opdracht mee: deel met elkaar uit de afgelopen twee weken:

1. Een ervaring van 'lief'. Wat maakte je positief mee met mensen: leuke, liefdevolle en blijde dingen? Merkte je (daarin) iets van Gods aanwezigheid? Hoe kun je dat vanuit je geloof bekijken en benoemen?
2. Een ervaring van 'leed'. Wat maakte je zelf, met andere mensen of met God aan moeilijke dingen mee? Wat merkte je van God? Hoe kun je dat vanuit het geloof bekijken en benoemen?
3. Een ervaring van 'onderlinge zorg'. Welke ervaring van geloofszorg heb je opgedaan in dit gespreksrondje? Wat zou je een ander nog willen meegeven of met hem/haar willen delen vanuit de Bijbel? Heb je een (dank)gebed, een zegenwens?

Hanteer hierbij voor jezelf de volgende vuistregels:

- Als jij aan de beurt bent: geef jezelf dan gewoon;
- Als jij luistert: zie en ontdek de ander;
- Als je vertelt over problemen, denk dan nog door over: waaróm vormt het probleem voor jou eigenlijk een probleem?
- Je kunt laten zien dat je je veilig voelt en je kunt de ander laten merken dat hij of zij zich veilig mag voelen.

Op een gemeenteavond Een van de thema's die op gemeentevondens vaak aan bod komen, is diversiteit. Deze opdracht maakt deel uit van een gemeenteavond over dat onderwerp. De opdracht begint met een korte inleiding, waarna de aanwezigen

in kleine groepen uit elkaar gaan. Aan het einde van de avond wordt plenair besproken wat er in de groepen gebeurd is.¹

Stap 1: Inleiding.

We zien en ervaren dat er binnen de gemeente diversiteit aan opvattingen bestaat. Die diversiteit ontstaat door verschillen in afkomst, opvoeding, karakter, kennis en ervaringen. Eigenlijk kun je wel zeggen dat waar meerdere mensen zijn, diversiteit meekomt. (...) Hoewel we het soms moeilijk vinden om samen te leven, zijn we in de gemeente aan elkaar gegeven. In de kerk zijn we daarom altijd op zoek naar mogelijkheden om eensgezind te zijn. Dat hoeft niet te betekenen dat je allemaal overal hetzelfde over denkt, maar wel dat je je onderling verbonden

'Verwonder je over

wat God doet in het

leven van de ander'

Wat kan het Praktijkcentrum voor u doen?

Het Praktijkcentrum ondersteunt gemeenten op allerlei manieren bij het samen geloven. Er zijn cursussen die heel gericht over gespreksvoering gaan, maar ook projecten waarbij het gesprek als een middel wordt gebruikt om te werken aan onderlinge verbondenheid. Een greep uit het aanbod:

- Een inleidende gemeenteavond over geloofsgesprekken, waarna de gemeente er eventueel voor kan kiezen een cursus te volgen.
- Werkmap 'Jong en oud in de kerk': verschillende groepen binnen de gemeente gaan met elkaar in gesprek over hun plaats in de gemeente en hun geloof.
- Werkmap 'Diversiteit': met het gesprek als middel werken aan een veelkleurige, verbonden gemeente zijn.
- 'Samen in gesprek': een cursus over het onderlinge geloofsgesprek. Leer elkaar anders kennen en oefen het spreken over verschillen in de gemeente.
- 'Graag in gesprek' en 'Verder in gesprek': cursussen over

het missionaire gesprek. Hoe spreek je over je geloof en andermans overtuigingen, als die ander niets (meer) met de kerk te maken heeft?

- 'Op weg naar herstel': een pastorale cursus waarin je werkt aan gelovig groeien en het overwinnen van hindernissen die dat in de weg staan.
- 'Pastorale en diaconale gespreksvoering': een cursus die vooral geschikt is voor ambtsdragers of gemeenteleden met een pastorale of diaconale taak.
- 'Zorgen voor elkaars geloof': in kleine groepen ervaringen leren delen. Een verdiepend gesprek rond een open Bijbel.
- 'Inpakken en weggeven': een cursus over het omgaan met nieuwkomers in de gemeente, spreken over en ontdekken van je eigen 'cultuur' als gemeente.

Heeft u belangstelling of vragen? Neem dan contact op met het Praktijkcentrum via 038 4255518 of info@praktijkcentrum.org.

voelt. En die onderlinge verbondenheid komt er alleen als je als christenen samen in gesprek bent.

Een gesprek over verschillen moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Wees je bewust van ieders waarde in Christus. Hij heeft jou en de ander onvoorwaardelijk lief.
- Erken en respecteer elkaar als leden van dezelfde gemeente. Ga uit van ieders integriteit en geef elkaar de ruimte om verschillen toe te lichten.
- Ga uit van een dialoog. Wees uit op het begrijpen van iemands standpunt in plaats van op het overtuigen van elkaar.
- Deel jouw kijk op de zaak, stel vragen en luister naar de ander. Goed luisteren is heel moeilijk, maar tegelijk een van de mooiste dingen die je voor een ander kunt doen.
- Wees uit op overeenstemming, maar als je er niet uit komt, leg een verschil van inzicht dan uiteindelijk neer bij de leiding van de gemeente.

Stap 2: Oefening.

We noemen drie zaken die je als gemeente zeker moet bespreken om samen te leven:

1. Bespreek over welke zaken je het samen eens wilt zijn.
Denk bijvoorbeeld aan geloofsgangspunten van de gemeente, afspraken rond verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de leiding en beheer en financiën. Hoe gaan we om met bepaalde morele of ethische onderwerpen? Zijn er nog andere punten die we belangrijk vinden?
2. Bespreek over welke zaken je het samen oneens mag zijn.
Benoem onderwerpen die gevoelig liggen en spreek af waar je elkaar ruimte laat voor eigen overwegingen en standpunten. Durf keuzes te maken,

neem beslissingen en zet deze uitgangspunten op papier voor mensen die eventueel nieuw in de gemeente komen. Zij kunnen dan zelf bepalen of zij zich hierbij thuis voelen.

3. Zoek de passie van de gemeente.
Wat bindt ons samen en waar zijn we met elkaar enthousiast over? Duidelijkheid daarover kan het helpen om elkaar te blijven zoeken en vast te houden. Denk bijvoorbeeld aan gezamenlijke ervaringen in het verleden, bepaalde waarden, een wijze van werken in het heden of een gedeelde missie en visie met het oog op de toekomst.

In kleinere groepen voeren we aan de hand van een werkblad dit gesprek, om te beginnen over het derde aspect. Het is hierbij niet de bedoeling om uitputtend te zijn, maar vooral om gezamenlijke punten van overeenstemming te vinden. Alle groepen komen hierna weer bij elkaar. Het is mooi om per onderdeel een papier van een flap-over in te vullen. Vraag per groep iemand om iets van de inzichten van het gesprek te delen. Geef kort ruimte voor reacties of vragen, maar niet voor discussie! Benoem samen de mooie uitkomsten uit de gesprekken en wees eerlijk over de pijnpunten. Waarover konden we het niet eens worden? Wat is voor de een onopgeefbaar en voor de ander niet? Noteer eventueel de 'hete hangijzers', zodat de kerkenraad, predikant of opbouwcommissie daarmee verder kan.

Slot Geloofsgesprekken voeren met medechristenen: veel mensen verlangen ernaar maar weten niet hoe ze de eerste stap moeten zetten. Verlegenheid en

onwennigheid spelen vaak een grote rol. Elkaar over die drempel helpen kan soms heel eenvoudig zijn.

Zo was er eens een voorganger die in zijn preek over geloofsgesprekken de luisteraars ieder een steen meegaf. De opdracht was: ga de komende weken bij iemand uit de gemeente op bezoek en leg de steen op tafel. Hij of zij weet dan dat het gesprek over geloofszaken zal gaan. Dat was precies het zetje dat veel gemeenteleden nodig hadden. Enige tijd later kwam bovenstaand verhaal ter sprake tijdens een gemeenteavond in een andere gemeente over het geloofsgesprek. Enkele aanwezigen sprongen op en kwamen enkele minuten later puffend met een zware doos keien aanzetten. Bij wijze van traktatie werden de keien uitgedeeld. Er zijn in deze gemeenten heel wat stenen meegenomen en uitgewisseld.

'Spreek af over welke

zaken je het eens wilt

zijn en oneens mag zijn'

Tot slot: het mag duidelijk zijn dat de vaardigheden die in dit artikel zijn aangedragen, niet alleen in een georganiseerde setting bruikbaar zijn, maar ook in andere ont-

moetingen: in een spontaan gesprekje na de kerkdienst, tijdens een bezoekje aan een bejaarde broeder of zuster of bij een toevallige ontmoeting in de stad. Als kinderen van Gods huisgezin elkaar treffen, is het heel waardevol om de Vader ter sprake te brengen. Daardoor kan de verbondenheid met Hem de boventoon voeren, ook als er over andere onderwerpen verschil van opvatting is.

1 Bron: o.a. Jaap Ketelaar, Hoera, wij verschillen in onze kerk! In: *Idea* 5-2010 (*Idea* is een vakblad voor gemeenteopbouw van de Evangelische Alliantie). Via www.ea.nl/k/n132/news/view/426/299/hoera-wij-verschillen-in-onze-kerk.html

Zoeken naar verbinding

TEKST: HELEEN SYTSMAN-VAN LOO, NEERLANDICUS EN EINDREDACTEUR VAN DE REFORMATIE /// FOTO HUISKAMERGESPREEK: GERT SNOEIJER

Twee kerken staan er in het Groningse dorp Baflo met zijn kleine 2000 inwoners: een PKN en een GKv.

De beide predikanten kennen elkaar wel. Maar hoe zit dat met de gemeenteleden? Sinds het voorjaar van 2013 organiseert Arjan Minnema, predikant van de GKv, voor zijn dorpsgenoten met enige regelmaat geloofsgesprekken bij hem en zijn vrouw Janny aan huis. Hoe is hij daartoe gekomen en hoe verlopen de gesprekken in de praktijk?

De huiskamergesprekken vinden hun oorsprong in de eerste editie van de Nationale Synode in het najaar van 2010. Minnema nam daaraan deel, samen met zo'n 25 andere leden vanuit zijn kerkverband. Hij was toentertijd lid van het deputaatschap kerkelijke eenheid en bestuurslid van het ContactOrgaan Gereformeerde Gezindte. De onderlinge gesprekken tussen christenen vanuit allerlei verschillende kerken en de verbondenheid die daaruit sprak, maakten indruk op hem.

Grondvlak Geloofsgesprekken voeren met christenen van allerlei pluimage was in Dordrecht het thema, vanuit de gedachte: leer elkaar kennen, proef elkaars motieven, deel je geloof en laat daarin de Geest zijn werk doen. Vanuit die ervaring werden de deelnemers gemotiveerd om die gesprekken met medegelovigen uit andere kerken te blijven voeren, ook op wat 'het grondvlak' werd genoemd: gewoon in je eigen woonplaats, ieder met zijn of haar

eigen kerkelijke achtergrond.

Ga in gesprek, zo werd er gezegd, en zoek lokaal de eenheid met mensen die Christus belijden.

In Baflo kenden christenen uit de twee kerken elkaar oppervlakkig. Er wordt samengewerkt voor de voedselbank,

de Laurentiuskerk was na een schietincident in het voorjaar van 2011 opengesteld voor ontmoeting en zo waren er mondjesmaat wat contacten gegroeid.

Inmiddels komt een groep van zeven of acht mensen in wisselende samenstelling met enige regelmaat bij elkaar in

huize Minnema. De deelnemers zijn niet alleen afkomstig uit Baflo zelf, maar ook uit de dorpen die daarop georiënteerd zijn. Het gezelschap bestaat zodoende uit gereformeerden uit de PKN, de GKv en de NGK en uit evangelischen. 'Bij sommige onderwerpen proef je vanwege de verschillen in achtergrond een wat andere toon,' zegt Minnema, 'maar nadrukkelijk is het niet de bedoeling om die verschillen tot onderwerp van gesprek te maken. De eenheid ervaar je in wat je met

elkaar deelt en die is groter dan de verschillen.'

Elkaar leren kennen In een open sfeer hebben in Baflo inmiddels vijf huiskamergesprekken plaatsgevonden, steeds aan de hand van een Schriftgedeelte of een daarvan afgeleid thema. Er is onder andere gesproken over eenheid aan de hand van Efeziërs 3 en 4:1-6 en Ezechiël 37 (Eén God, één volk, één herder). Over Marcus 3: wie zijn mijn broeders en zusters? En over wijsheid, aan de hand van 1 Korintiërs 8: 'Er is één God, de Vader, uit wie alles is ontstaan en voor wie wij zijn bestemd, en één Heer, Jezus Christus, door wie alles bestaat en door wie wij leven.' (zie de eerste kadertekst)

Gert Snoeijer nam deel aan het laatstgehouden gesprek en vond het een bijzondere ervaring. 'Je komt met dorpsgenoten in gesprek van wie je niet eens altijd wist dat ze christen zijn,' zegt hij, 'en op een niveau dat je eigenlijk alleen kent van de mannenvereniging of van pastorale bezoeken. Een kleine aanloop is al voldoende om tot een persoonlijk gesprek te komen.'

'Doel van de gesprekken is elkaar als

Van hart tot hart

19 februari jl. was het de vijfde keer dat in huize Minnema een groep christenen uit de regio bij elkaar kwam voor een huiskamergesprek. Wat kwam daar zoal ter sprake en hoe ervaren de deelnemers zo'n geloofsgesprek?

Gastheer Arjan Minnema herinnert de deelnemers eerst nog eens aan het doel waarvoor ze bij elkaar zijn. Het streven is om met andere christenen in gesprek te komen over de waarde van geloven en over wat het met je doet, en over kerk-zijn in Baflo. Na gebed om leiding door de heilige Geest en om respect voor ieders achtergrond wordt 1 Korintiërs 1:18-2:5 gelezen: Gods wijsheid is de gekruisigde Christus. Over wat dat gedeelte voor je betekent, gaat deze avond het gesprek.

De gekruisigde De aanwezigen praten door over hoe belangrijk die wetenschap is: gered zijn door het kruis. Met die boodschap moeten we er eigenlijk op uit! Spreken over het geloof met buitenstaanders is echter niet altijd gemakkelijk; met andere christenen gaat dat soms beter. Ook door je doen en laten kun je laten zien dat je christen bent. Intussen vergeten we zelf vaak om ons op het kruis te richten, om daar telkens weer naar terug te gaan. Het gesprek wordt heel persoonlijk als de vraag gesteld wordt: hoe zit het met het geloof in je eigen hart? Er wordt

*'Jezus Christus,
de gekruisigde, is
wat alle christenen
samenbrengt'*

open gesproken over het houvast van het verlossend werk van Christus, over hoe God Zich laat vinden in het diepst van je leven. Dicht bij Hem blijven leven en trouw zijn in het leven met Hem zijn daarbij belangrijk. Onderschat ook niet het werk van de heilige Geest in ieders leven. Geloven is niet slechts een zaak van het hoofd, maar ook van het hart. Geloven is zeker weten dat je verlost bent van al je zonden en erop vertrouwen dat Hij je leven leidt. Je bent zijn kind, volg Hem! Jezus Christus, de gekruisigde, is wat alle christenen samenbrengt.

Onze Vader Na afloop van het inhoudelijke gesprek wordt er ook nog doorgesproken over meer praktische zaken. De deelnemers gaan in hun eigen netwerk na of er ook bij anderen belangstelling bestaat om deel te gaan nemen aan de geloofsgesprekken, om zo een soort sneeuwbaaleffect in gang te zetten.

Zoals alle bijeenkomsten wordt ook deze avond afgesloten met het gezamenlijk bidden van het Onze Vader, het gebed dat de Heer Jezus zelf ons allemaal geleerd heeft.

Met dank aan Ditta Kombrink en Arjan Minnema.

christenen leren kennen,' aldus Minnema. 'Spreken over het persoonlijk geloof is heel heilzaam, waarbij de wezenlijke vraag is: wie is Christus voor jou, wat betekent het geloof in Christus voor jou?'

Het is geen vooropgezet plan om vanuit de huiskamergesprekken organisatorisch verder te gaan bouwen. 'Met elkaar in gesprek zijn blijft het belangrijkste, en laat de heilige Geest dan maar werken,' zegt de predikant uit Baflo. 'Misschien

groeit er iets concreets uit, bijvoorbeeld door als twee kerken samen in de Stille Week iets te organiseren; die wens was er dit jaar, maar het lijkt er nog even niet van te komen. Elk van de deelnemers probeert wel in zijn of haar

eigen netwerk te vertellen wat hij of zij meemaakt en zo wat reclame te maken voor de gesprekken. Daarmee verbreed je het grondvlak misschien; laat dat maar gewoon gebeuren. Wie weet wordt de olievlek groter.'

Klein en laagdrempelig Daarmee is niet gezegd dat kerkelijke eenheid onbelangrijk wordt als je het persoonlijk maar goed met elkaar kunt vinden. 'Integendeel,' zegt Minnema, 'kerkelijke eenheid is juist erg belangrijk! Maar in de afgelopen jaren is wel gebleken dat dat niet alleen op

bestuurlijk niveau georganiseerd kan worden; het moet groeien van onderaf en dat is waar de geloofsgesprekken zich afspelen. In een platform als het COGG, waar vooral oudere mannen aan deelnemen, werkt het anders dan in een huiskamer bij een kop koffie.'

Wat wil Minnema nog meegeven aan wie erover denkt om met georganiseerde geloofsgesprekken te beginnen? 'Ga het gewoon doen,' reageert hij

enthousiast, 'en houd het dan klein en laagdrempelig. Zoek in je naaste omgeving naar christenen met wie je het verlangen naar eenheid deelt. En begin dan niet met stevige Bijbelstudies, maar ga met een open houding en met open vragen in gesprek naar aanleiding van een Schriftgedeelte. Die veilige sfeer is belangrijk, want geloof raakt je tot in het diepst van je ziel.'

*'Leer elkaar kennen,
proef elkaars motieven,
deel je geloof en laat de
Geest zijn werk doen'*

De verdeeldheid voorbij

Het 'protestants forum' Nationale Synode stimuleert en ondersteunt het organiseren van geloofsgesprekken tussen christenen met een verschillende kerkelijke achtergrond. Wim Nusselder is de coördinator van dergelijke geloofsgesprekken en van de onderdelen van internetforum www.geloofsgesprek.nl waarvoor de Nationale Synode verantwoordelijk is. We stelden hem een aantal vragen.

Wat is de drijfveer achter die huiskamergeloofsgesprekken?

De gedachte achter zowel huiskamergeloofsgesprekken als www.geloofsgesprek.nl is dat elkaar ontmoeten en met elkaar praten instrumenten zijn om het ijs te breken tussen groepen christenen die elkaar alleen op afstand kennen. Ze weten vaak meer over elkaar dan van elkaar. Als je daar verandering in kunt brengen, maakt dat iets zichtbaar van de eenheid van de kerk.

Wat heb je mensen te bieden die in hun omgeving in gesprek willen gaan met christenen uit andere kerken?

De website www.nationalesynode.nl/geloofsgesprekken laat zien waar nu al huiskamergesprekken plaatsvinden. Je kunt je online aanmelden om aan zo'n gesprek deel te nemen. Begin je zelf met huiskamergeloofsgesprekken, dan vind je op de website tools, tips en materiaal om direct mee aan de slag te gaan: een flyer die je kunt verspreiden, do's en dont's in de voorbereiding en

de uitvoering van het gesprek en nog veel meer. Persoonlijk zou ik vooral willen benadrukken: houd de drempel laag en de methodiek simpel.

Gaat het goed met de organisatie?

De beweging, die eigenlijk een soort olievlekwerking zou moeten hebben, groeit helaas minder hard dan we verwacht hadden, maar daar wordt aan gewerkt.

En het internetforum, hoe functioneert dat?

Dit forum startte in maart 2013 toen het forum van de GKv werd gesloten (zie forum.gkv.nl voor het archief).

Ook het forum is bedoeld om het onderlinge begrip tussen christenen te vergroten. Er zijn allerlei topics waarover je mee kunt discussiëren en dagelijks komen er nieuwe bij. Je ziet dat het in de praktijk wel lastig is om het evenwicht te bewaren tussen mensen die er veel tijd in steken en veel

op elkaar reageren, en mensen die het forum incidenteel bezoeken. Een deel van het forum is afgeschermd en alleen toegankelijk voor wie zich geregistreerd heeft als lid, om een zekere mate van vertrouwelijkheid te waarborgen.

*'Houd de drempel
laag en de
methodiek simpel'*

Toerusting door beeld en geluid

TEKST: HELEEN SYTSMA-VAN LOO, EINDREDACTEUR VAN DE REFORMATIE ///

Veel jongeren – en niet alleen zij – zijn tegenwoordig

gewend om via hun ogen informatie tot zich te nemen en te verwerken in plaats van via hun oren. Beeld

wedijvert met gesproken of geschreven tekst en wint het vaak of vormt er een aanvulling op. Menig

jeugdleider, catecheet, beamteamlid of predikant is daarom geregeld op zoek naar goed visueel materiaal

om daarmee de aloude boodschap te ondersteunen.

Sinds driekwart jaar biedt Luisterpost/Bralectah (LPB) via de website www.opkijken.nl een steeds groeiende verzameling filmpjes die op die behoefte inspeelt. LPB is sinds jaar en dag bekend van de geluids- en video-opnamen die overal in het land tijdens (semi)kerkelijke bijeenkomsten gemaakt worden voor mensen die om wat voor reden ook aan huis gebonden of verhindert zijn. Om een nieuwe doelgroep aan te boren, is de dienstverlening vorig jaar uitgebreid met deze website.

Overzichtelijk Voorziet opkijken.nl in een behoefte? Christian Harwig werkt voor LPB en beheert samen met Nanda Langkamp de genoemde website. 'Er is heel veel mooi en bruikbaar videomateriaal te vinden op internet,' zegt hij, 'maar het kost gewoon ontzettend veel tijd om dat bijvoorbeeld als jeugdleider of predikant steeds zelf op te zoeken. De gedachte achter opkijken.nl is dat alles bij elkaar staat en dat het via zogenaamde portals en een tag cloud goed te doorzoeken is.'

De filmpjes die via opkijken.nl te vinden zijn, zijn afkomstig van YouTube en in die zin vrijgegeven door de makers. Twee vrijwilligers keuren de inhoud vooraf op kwaliteit en inhoud. 'Omdat het om een snel medium gaat, is het lastig om harde criteria op te stellen, maar natuurlijk moeten de filmpjes die we plaatsen een christelijke boodschap overbrengen,' zegt Harwig. 'En de reacties zijn over het algemeen positief: het aantal bezoekers neemt toe en veel bezoekers keren terug, blijkt uit de statistieken.'

Beamteams Uit een onderzoek dat vorig jaar is uitgevoerd, bleek dat de beamer in vrijwel alle kerken wordt gebruikt; de manier waarop kan per gemeente nogal variëren. Over de vraag of filmpjes in de eredienst thuishoren, kun je van mening verschillen, maar op sommige momenten vormen ze beslist een mooie aanvulling op de verkondiging. 'Filmpjes kunnen ondersteunend zijn; hoe ze gebruikt worden, is afhankelijk van de voorganger, maar ze helpen

zeker om tieners bij een onderwerp te bepalen,' is Harwigs visie. Vrijwel dagelijks worden er nieuwe filmpjes toegevoegd en daarnaast wordt de functionaliteit van de website steeds uitgebreid. 'Recent is er een portal voor beamteams toegevoegd waarbinnen informatie te vinden is over allerlei onderwerpen die te maken hebben met het opzetten, gebruiken en onderhouden van beamerhard- en software in een kerkelijke omgeving; heel overzichtelijk en toegankelijk voor startende en bestaande beamteams.'

Toekomst Alles wat nu op opkijken.nl staat en al het werk dat dat met zich meebrengt, wordt nu nog bekostigd vanuit bestaande fondsen, maar mogelijk moet er in de toekomst voor een deel van de website een betaalmodeel bedacht worden. 'Het is een kwestie van lange adem,' zegt Harwig, 'en we hebben ook nog wel wensen: zelf filmpjes maken bijvoorbeeld, of het Engelstalige materiaal ondertitelen.'

Geloven met lege handen

TEKST: PETER HOMMES, PREDIKANT TE LEERDAM EN REDACTEUR VAN *DE REFORMATIE* ///

Al een dag na zijn geboorte moet Daniël worden opgenomen in het ziekenhuis. Hij krijgt zware epileptische aanvallen, waarbij zijn oogjes wegdraaien naar links- of rechtsboven en zijn kleine lichaampje verkrampst. In het ziekenhuis beginnen allerlei onderzoeken, waarbij een vaststaand protocol wordt gevolgd.

Snel wordt duidelijk dat er echt iets mis is met Daniël en wordt hij overgebracht naar een kinderziekenhuis. De aanvallen blijven terugkomen, ook wanneer er medicijnen worden gegeven die normaal gesproken effectief zijn. Daniëls ouders wonen vanaf nu in het ziekenhuis, zijn oudere broertje logeert bij opa en oma. Er wordt bloed- en urineonderzoek gedaan, en een ruggenmergpunctie, hersenscans en erfelijkheidsonderzoek. Allerlei oorzaken kunnen worden uitgesloten, maar naarmate de weken vorderen, neemt de onzekerheid toe.

De aanvallen kunnen schade toebrengen aan Daniëls hersenen, maar ook de medicijnen die hij krijgt kunnen schadelijk zijn. Je moet behandelen, maar je weet niet of het medicijn erger is dan de kwaal. En als je niet weet wat goed en kwaad is, hoe kun je dan als ouders de juiste keuze maken?

Een kind is ons geboren... Tijdens de kerstdagen is het contrast groot. De kerstbomen staan te schitteren in de etalages en in het glazen huis van Serious Request wordt geprobeerd de

kindersterfte als gevolg van diarree terug te dringen. In het ziekenhuis lijkt de tijd stil te staan en neemt de onzekerheid toe. Elk nieuw medicijn geeft een sprankje hoop, totdat de aanvallen ook daar doorheen breken. Op eerste kerstdag mag Daniël naar huis, omdat het iets rustiger is met de aanvallen. Maar al snel komen de aanvallen terug en moet hij weer naar het ziekenhuis. De zoveelste teleurstelling.

In de kerk horen we over de geboorte van dat kindje in Betlehem dat Immanuel genoemd wordt: God met ons. Een kind dat verschil maakt in de wereld, een verschil van leven en dood. Tegelijkertijd denken we aan Daniël, voor wie het onzeker is of hij zal mogen blijven leven. Als de medicijnen niet aanslaan en er geen oorzaak wordt gevonden, zijn de vooruitzichten erg slecht.

Verwachting In de loop van de weken worden de verwachtingen telkens iets bijgesteld. Eerst hoop je dat er niets ergs aan de hand is, gewoon wat stuipjes na de geboorte. Als blijkt dat het ernstig is, hoop je op een snelle diagnose en behandeling. Weer later blijkt een snelle diagnose er niet te zijn

en bekruipt je het gevoel dat de medicijnen op goed geluk worden toegediend. Dat maakt onzeker: hoe ver moet je gaan met het geven van agressieve medicijnen? Maar een echt alternatief ontbreekt.

Als geen enkele behandeling het gewenste resultaat heeft, worden de verwachtingen weer bijgesteld: als Daniël maar blijft leven. En zelfs als je daar goed over nadenkt, ga je twijfelen. Want stel dat zijn hersenen zo zijn aangetast door de aanvallen of de medicijnen dat hij een zware verstandelijke beperking zal krijgen? Wat moet je zo'n klein ventje dan gunnen?

Verwachting is een rekbaar begrip. Hoe minder maakbaar het leven blijkt te zijn, hoe meer de verwachting gericht moet worden op iets buiten jezelf. Dat er van buitenaf wordt ingegrepen, daar hoop je op.

Zoals Elia bij de weduwe uit Sarefat. Haar zoon werd zo ziek dat uiteindelijk alle leven uit hem week. Elia strekte zich driemaal uit over het kind en zei tegen God: "HEER, mijn God, laat toch de levensadem in de borst van dit kind terugkeren." En de HEER verhoorde Elia's smeekbede.'

Zoals Elisa bij de weduwe uit Sunem, van wie de zoon stierf aan een zonnesteek of hersenbloeding. Zijn knecht

*‘Elk nieuw medicijn
geeft een sprankje
hoop, totdat de
aanvallen ook daar
doorheen breken’*

Wat moet je zo'n klein ventje dan gunnen? ///

Gechazi zag geen herstel toen hij zijn staf op het lichaam van de jongen had gelegd. Elisa bidt tot de HEER en gaat een paar keer op de jongen liggen en draagt zijn lichaamswarmte over. 'Uiteindelijk niesde de jongen wel zeven keer, en opende zijn ogen.'

Zoals Jezus bij het dochttertje van Jäirus. Hij pakt haar bij de hand en beveelt haar op te staan. Het meisje staat op en loopt heen en weer. 'Iedereen was met stomheid geslagen.'

Daar hoop je op, op de kracht van God, op een machtswoord van de Heer die redding zal brengen. Tegelijkertijd sta je met lege handen voor God en heb je niets om mee te onderhandelen. Je hoopt op genade, maar kunt het op geen enkele manier afdwingen. En dus voel je vooral onmacht.

Onmacht Het is bijzonder om te zien hoe de ouders van Daniël blijven vertrouwen op God. Ze zijn ervan overtuigd dat God zal doen wat goed is, ook voor Daniël, op wat voor manier dan ook. Ze willen ook niet boos worden op de enige die Daniël kan redden en voor duidelijkheid kan zorgen. Als de artsen aangeven dat ze niets kunnen zeggen over Daniëls vooruitzichten, wie kan dan nog helpen? Boos worden op God, dat voelt als het ingooien van je eigen glazen. Het vertrouwen neemt de onmacht niet weg. En deze onmacht leidt bij (kerk)

familie en vrienden soms tot boosheid. Juist omdat het gaat om een baby, een onschuldig kind. Wat heeft hij God misdaan dat hij getroffen wordt met ziekte? Waarom moet het juist deze ouders overkomen, die zo trouw leven

*Je betrapt jezelf op
de gedachte: als God
dit keer ingrijpt, dan
weet ik écht dat*

Hij bestaat'

met de Heer? We willen graag een verband zien, een doel van wat er gebeurt. We kunnen maar moeilijk accepteren dat het lijden een plek heeft in Gods werkelijkheid. En je betrapt jezelf op de gedachte: als God dit keer ingrijpt, dan weet ik écht dat Hij bestaat.

Anderen zeggen dat ziekte en onmacht nou eenmaal bij het leven horen. Vertrouwen op God is mooi, boos worden is begrijpelijk, maar uiteindelijk hoort het bij het leven. *Shit happens.*

Ontferming In al onze onmacht willen we graag geloven in een machtige God. Een God die boven alles staat en de touwtjes in handen heeft. Die schepper is van het leven en die onafhankelijk van het kwaad het goede doet. De Bijbel tekent ons die God, die ieder leven kent en ziet, voor wie ieder mens waardevol is. Die zelfs je haren telt en geen musje uit het oog verliest.

Maar de Bijbel tekent ons ook een God die de onmacht van het lijden aan den lijve heeft ervaren. Christus die dood ging, eenzaam was, godverlaten. De Bijbel tekent ons een Vader die zijn eigen Zoon laat sterven voor anderen. Terwijl Jezus al die tijd blijft vertrouwen op de enige die Hem kan redden, tot leven kan wekken, kan verhogen.

Als ik naar kleine Daniël kijk en naar zijn ouders, dan hoor ik het indrukwekkende Woord van God: 'Zal Hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar Hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven, ons met Hem niet alles schenken?' Dat is onbegrijpelijk, want niemand wil zijn kind verliezen. Maar het geeft ook vaste grond om op te staan. Want als God zelf bereid is alles te verliezen om ons alles te kunnen schenken, dan is Hij te vertrouwen. Dan is er ontferming – hoe dan ook.

Inmiddels is uit het erfelijkheidsonderzoek gebleken dat Daniël een zeldzame genafwijking heeft en dat dit de oorzaak van de epilepsie kan zijn. Alle medicijnen konden worden afgebouwd, op één gericht medicijn na. De aanvallen blijven nu achterwege. Wat de eventuele schade is van de afgelopen maanden, dat kan geen mens zeggen. Wat wel zeker is, is dat God Zich heeft ontfermd. Hoe dan ook.

Ik ben verraden!

Psalm 41

Voor de leider van het koor. Een psalm van David.

Gelukkig is wie hart voor armen heeft,
want in een zware tijd
bewijst de HEER hem dat hij dekking geeft
en hij in leven blijft.
Hij zal een zegen zijn voor heel het land:
'U laat hem niet alleen.'
De HEER staat bij het ziekbed aan zijn kant:
'U brengt hem op de been.'

'Wees mij genadig, maak mij weer gezond.
Ik heb gezondigd, HEER.'
Mijn vijanden vertellen listig rond:
'Wanneer is hij niet meer?'
En wie mij opzoekt, praat mij naar de mond
maar heeft een duister hart.
Want als hij weggaat en weer buiten komt,
maakt hij mij zwak en zwart.

Ze hopen er, vol haat, het ergste van.
Gefluisterd wordt gewed:
'Een dodelijke ziekte houdt die man
gekluisd aan zijn bed.'
Mijn beste vriend met wie ik altijd at,
heeft naar me uitgehaald.
Wees mij genadig, HEER, geef nieuwe kracht.
Ik zet het hun betaald.

Omdat mijn vijand vastloopt in de strijd
weet ik: u houdt van mij.
U staat mij bij om mijn integriteit
en plaatst mij aan uw zij.
*De dank en eer is aan de HEER gewijd,
de God van Israël,
eeuw in, eeuw uit, tot in de eeuwigheid!*
Amen, ja, a-amen!

Te mooi

TEKST: DAVID HEEK EN RENE BARKEMA, BEIDEN
WERKZAAM ALS KERKELIJK WERKER IN BARNEVELD ///

Binnenkort verschijnt

Levensliederen. Dertig Psalmen

in het Nederlands van nu. Door de

verouderde berijming raken de

psalmen in onbruik, en daarvoor

zijn ze veel te mooi, vinden

David Heek en René Barkema.

Daarom zijn ze samen aan de

slag gegaan met een eigentijdse

berijming van de psalmen op de

Geneefse melodieën. Hiernaast

een voorproefje, inclusief een

bijbehorende overdenking.

om niet te zingen

‘Koning David was op hoge leeftijd gekomen. Hoewel men hem met dekens

toedekte, kon hij het niet meer warm krijgen’ (1 Kon. 1:1).

David’s levenseinde verloopt allesbehalve voorspoedig. Op zijn sterfbed ligt hij kou te lijden. Ondertussen heeft hij vijanden die hem liever kwijt dan rijk zijn. En slijmballen, daarvan kent hij er ook genoeg. Wie mij opzoekt, praat mij naar de mond. ‘Ja, koning, het is allemaal ook zo zwaar voor u, zo’n ziekbed. We hopen echt dat u er nog bovenop komt...’ Niet dus!

Het erge is: David weet ook nog eens dat hij deze ellende over zichzelf heeft afgeroepen. Er rust een vloek op zijn huis. Een vloek van God, omdat David overspel en een moord op zijn geweten heeft. Het lijkt in een grijs verleden te zijn gebeurd, maar het staat David nog helder voor de geest. Wees mij genadig, maak mij weer gezond. Ik heb gezondigd, HEER. God liet hem destijds weten dat het zwaard Davids familie niet bespaard zou blijven. En hoewel David weet dat zijn zonde hem vergeven is... vergeten kan hij het maar nauwelijks.

En er zit hem nog iets dwars. Achitofel. Zijn persoonlijke mentor, zijn goede vriend met wie hij dagelijks aan tafel zat. Een ongelooflijk slimme man. Die had hem verraden. Tijdens de staatsgreep van Absalom was Achitofel overgelopen naar het andere kamp. David neemt dat het kamp van Absalom,

die zijn greep naar de macht niet zou overleven, nog altijd kwalijk. Ik zet het hun betaald.

David houdt daarbij vast aan God, die hem als koning over Israël heeft aangesteld, met zalving en al. David weet dat

‘David blijft in

alle eerlijkheid

zijn verhaal aan

God vertellen’

God van hem houdt – zijn naam betekent ‘geliefde’ – en dat zijn vijanden niet het laatste woord zullen hebben. Daarom blijft hij in alle eerlijkheid zijn verhaal aan God vertellen. Zijn God waardeert het. U staat mij bij om mijn integriteit. En belooft het.

En plaatst mij aan uw zij.

Psalm 41 levert je twee dingen op. Het leert je te leven met bedrog en verraad. En het bezorgt je kippenvel. Elke keer als het verhaal van Jezus aan dit lied wordt gelinkt.

Judas is een van de vrienden van Jezus. Hij beheert de pot. Geld dat voor de armen gebruikt werd. Kijk eens waar Psalm 41 mee begint. Gelukkig is wie hart voor armen heeft. Waarom begint David zijn lied met die zin? Het zou ons niet verbazen als hij dat zelf ook niet meer weet.

David is een profeet. Onbewust verwijst hij je door naar Judas, de beheerder van de pot voor de armen. Toen Judas het laatste avondmaal verliet, dachten sommige leerlingen dan ook dat hij iets goeds met het geld ging doen (Joh.

13:28-29). Jezus wist beter, en accepteerde het komende verraad.

Judas is de mol, verlaat de kring van Jezus en loopt over naar het kamp van de vijand.

Maar een paar dagen later ziet hij in dat zijn overstap en verraad op niets zijn uitgelopen. Hij is Jezus en zijn vrienden kwijtgeraakt. Hij voelt een enorme wroeging en schuld. Hij ziet maar één oplossing: ‘Toen Judas, die Hem had uitgeleverd, zag dat Jezus ter dood veroordeeld was, kreeg hij berouw. (...) Toen smeed hij de zilverstukken de tempel in, vluchtte weg en verhing zich’ (Matt. 27:3-5).

Achitofel verliet de intieme kring van David en gaf hem een trap na door over te lopen naar het kamp-Absalom. Het werd een mislukking. ‘Toen Achitofel merkte dat zijn raad niet werd opgevolgd, zadelde hij zijn ezel en ging

terug naar huis, naar Gilo.

‘Achitofel, de mentor

en goede vriend

van David, is de

Judas van het Oude

Testament’

Thuis wikkeld hij zijn zaken af en daarna verhing hij zich’ (2 Sam. 17:23).

Het Nieuwe Testament staat in zekere zin al in het Oude. Achitofel, de mentor en goede vriend van David, is de Judas van het Oude Testament.

Dit is een voorpublicatie uit *Levensliederen. Dertig Psalmen in het Nederlands van nu*, dat binnenkort verschijnt bij Vuurbaak, Barneveld. 128 pagina’s, € 9,95.

Eerherstel door uitschakeling

EN DE HEER ZEI TEGEN JOZUA:

‘VANDAAG HEB IK DE SCHANDE VAN EGYPTEN VAN JULLIE AFGEWENTELD.’

Jozua 5:9a

Wat een afgang! Het leger van Israël is op een nog nooit eerder vertoonde manier door de Jordaan getrokken. De koningen van de volken in Kanaän zijn verlamd van angst (Joz. 5:1). Dus is het nu het moment om aan te vallen. De overwinning en het bezit van het beloofde land liggen voor het grijpen.

Maar Jozua maakt pas op de plaats. Eerst laat hij alle mannen van onder de veertig besnijden. Bij volwassen mannen was dat een pijnlijke operatie. Zij werden er goed ziek van (vgl. Gen. 34:25). Totdat zij hersteld zijn, komen Jozua's soldaten hun tenten niet meer uit (Joz. 5:8). In plaats van het land te veroveren, laat het leger van Israël zich uitschakelen. Wat een afgang.

De HEER ziet het precies andersom. Terwijl Israëls soldaten machteloos op bed liggen, zegt Hij tegen Jozua: ‘Vandaag heb Ik de schande van Egypte van jullie afgewenteld.’ De herinnering hieraan blijft bewaard in de plaatsnaam Gilgal: Afwentelplaats.

Toen Israël door de Jordaan trok, was het uit met de spottende praatjes van de andere volken. Zij konden niet meer zeggen dat de HEER niet in staat was zijn volk naar het beloofde land te brengen. Maar daarmee was ‘de schande van Egypte’ nog niet weg. Die verdween pas op het moment dat Israëls soldaten in hun tenten lagen bij te komen van hun besnijdenis.

De schande van Egypte was dat niemand kon zien dat Israël Gods eigen volk was. Gods eerstgeboren zoon (vgl. Ex. 3:22-23) leidde in Egypte het bestaan van een slaaf. Tijdens de tocht door de woestijn werd de besnijdenis niet uitgevoerd. Kennelijk was dat in die omstandigheden niet goed mogelijk. Als gevolg van Israëls ongeloof en ongehoorzaamheid duurde dat maar liefst veertig jaar lang. Daardoor arriveerde het grootste deel van de mannen onbesneden bij het beloofde land. De schande dat je niet kon zien dat Israël Gods eerstgeboren zoon was, bleef op het volk rusten. Nu wordt de schande afgewenteld. Niet door een schitterende overwinning, maar door een operatie die het leger voor een paar dagen van alle kracht berooft.

Jezus Christus onderging de besnijdenis toen Hij acht dagen oud was. De pijn van die operatie was een van de eerste stappen op zijn lijdensweg. Hij moest zelfs zijn land verlaten en asiel zoeken in Egypte. Zijn lijden ging door, totdat het leven uit Hem wegvloede aan het kruis. Zo liep de weg naar zijn opstanding, waardoor Hij werd aangezien als Zoon van God (Rom. 1:4).

Als je door het geloof bij Hem hoort, moet je snijden. Niet meer je lichaam, wel je hart. Dat doet vaak niet minder zeer. De eer dat je een zoon of dochter van God mag zijn ontvang je nog steeds via de uitschakeling van je eigen kracht.

*De schande wordt afgewenteld
door een operatie die het leger
van alle kracht berooft*

Taakstelling of voorschrift

TEKST: WIM VAN DER SCHEE, PREDIKANT TE AMSTERDAM-ZUID-WEST EN NAMENS DE PS VAN HOLLAND-NOORD AFGEVAARDIGD NAAR DE SYNODE VAN EDE ///

En toen was de tekst van de nieuwe kerkorde vastgesteld. Zaterdag 1 maart was niet meer dan een paar uur met een beetje discussie genoeg om versie 0.4 te upgraden naar versie 1.0. De officiële vaststelling zal later nog volgen, maar de tekst is nu klaar.

Dat is in ieder geval een felicitatie waard aan het adres van deputaten herziening kerkorde, die in diverse samenstellingen een respectabele hoeveelheid werk in deze kerkorde gestoken hebben. Of het de kerkorde is die onze snel veranderende kerken nodig hebben vraag ik me nog steeds af. In ieder geval is het een forse verbetering ten opzichte van de nu geldende kerkorde.

Gelaagd Om dat te onderstrepen even wat aandacht voor een deel van de discussie die er ter synode nog wel was. In mijn ervaring ging het meest prominente deel van die discussie over onderdeel B23.2: 'Als opzieners waken de ouderlingen over het geestelijk leven van de gemeenteleden en bezoeken hen zo vaak als nodig is, ten minste eenmaal per jaar.' Diverse classes hadden daar bezwaar tegen gemaakt. Bezwaar vanuit de praktijk: is dit wel haalbaar? Maar ook wel bezwaar vanuit een visie op pastoraat: is pastoraat niet primair een taak van de gemeente, waarbij de ouderlingen leidinggeven? In de praktijk krijgt het in ieder geval in veel gemeenten zo vorm. Als je dan nog eens kijkt naar onder-

deel B23.2, dan zie je dat dat gelaagd is opgebouwd. Het begint met een algemene taakstelling: 'Als opzieners waken de ouderlingen over het geestelijk leven van de gemeenteleden.' Het vervolgt met het voorschrijven van een middel voor die taak: 'en bezoeken hen zo vaak als nodig is,' en het aangeven van een minimum bij dat middel: 'ten minste eenmaal per jaar.' In de discussie bleek dat niemand serieus bezwaar had tegen de algemene taakstelling. Vragen waren er bij het voorschrijven van één bepaald middel voor iets wat op allerlei manieren kan, en zeker bij de minimumregel: is dat wel haalbaar?

Algemene taakstellingen Het is de moeite waard daar nog even extra over na te denken. Want het is een patroon dat veel vaker voorkomt in de kerkorde en het kerkrecht. Om een voor de hand liggend voorbeeld te noemen: iedereen gaat er in onze kerken van uit dat 'de

Het moderamen van de synode van Ede ///

kerkenraad toeziet op een inrichting van de kerkdiensten die is tot eer van God en die de opbouw en eenheid van de gemeente dient' (C37.1). Maar als daar allerlei middelen en manieren bij worden voorgeschreven, is dat het eerste waar je in een veranderend kerkelijk leven op stuit: tweede kerkdienst, leerdienst, vaste formulieren, liedselecties, noem maar op.

In het algemeen zou ik zeggen dat een kerkorde zich zoveel mogelijk hoort te beperken tot algemene taakstellingen. Daar zijn twee redenen voor. Om te beginnen een negatieve: middelen en vormen wijzigen continu. Als je die dan toch vastlegt in een kerkorde, hindert

dat meer dan dat het wat oplevert. Maar er is ook een positieve reden, die ik veel belangrijker vind: algemene taakstellingen stimuleren creativiteit. Ze stellen je voor vragen als: wat houdt dat dan in en hoe gaan we dat doen?

Om het maar bij B23.2 te houden: 'Als opzieners waken de ouderlingen over het geestelijk leven van de gemeenteleden.' Bij dat opzicht gaat het niet maar om een controlefunctie die je met een jaarlijks 'huisbezoek' wel vervuld hebt. Als je kijkt naar de Bijbelse achtergrond ervan merk je dat het in feite gaat om spirituele begeleiding, om stimuleren van oefening in discipelschap, om erop letten dat er niemand achterblijft, maar dat iedereen in het spoor treedt van hen die dankzij hun standvastig geloof ontvangen hebben wat hun beloofd was (Hebr. 6:12). Dat vraagt nog wel wat meer en andere vormen en middelen dan het

bezoeken zo vaak als nodig is, ten minste eenmaal per jaar.

Winst Tegelijk moet gezegd worden: je kunt niemand werkelijk begeleiden in het vertrouwen op God, het helpen discipel te zijn, het volgen van het goede spoor, zonder die ander te kennen en te spreken. Is het dan zo gek dat de kerkorde dat ook voorschrijft? Dat lijkt me niet.

Het wordt pas gek als B23.2 gelezen zou worden als een voorschrift om ten minste één keer per jaar een klassiek 'huisbezoek' te brengen, zoals dat in de discussie ter synode soms nog wel gebeurde. Maar dat is helemaal niet de bedoeling van het artikel, zoals ten overvloede nog eens kan

blijken uit de toelichting van deputaten: 'Natuurlijk is er geen Bijbels gebod voor een huisbezoek "ten minste eenmaal per jaar". Die benadering van de zaak is echter ook uiterst onvruchtbaar. De vraag is of we de pastorale zorg zo concreet

willen houden dat ouderlingen ernaar streven daadwerkelijk eens per jaar de gemeenteleden te bezoeken of dat dat te veel is gevraagd.'

Om het eens wat ondeugend te zeggen: wie B23.2 wil 'handhaven' in de vorm van een voorschrift voor een jaarlijks huisbe-

zoek, heeft de kerkorde niet begrepen. Ze moet veel breder worden 'toegepast' vanuit open nadenken vanuit de algemene taakstelling. Dan is er winst te boeken, ook in de gemeenten.

In het algemeen zou ik zeggen dat een kerkorde zich zoveel mogelijk hoort te beperken tot algemene taakstellingen'

ADVERTENTIE

Donatus verzekert vertrouwd

Donatus verzekert kerkgebouwen en wat daar bij hoort, zoals ruimtes voor kinderopvang, doopvonten, kanselbijbels en orgels. Donatus is een betrokken specialist. Klein genoeg om u persoonlijk van dienst te zijn. Groot genoeg om uw verzekeringsbelangen aan toe te vertrouwen. Samen met u zorgen we ervoor dat wat waardevol is, behouden blijft voor onze kinderen en hun kinderen en hun kinderen...

Donatus

Dé kerken- en monumentenverzekeraar

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700

GASTLEZING MICHEL JOHNER AAN DE TU

Donderdag 10 april a.s. hoopt prof. dr. Michel Johnner, rector en hoogleraar ethiek aan de Faculté Jean Calvin in Aix-en-Provence, een gastlezing te verzorgen aan de TU Kampen.

De lezing is onderdeel van het programma van de themawEEK 'Bijbelse Theologie' (BA1/BA2). Het onderwerp van de lezing is: Het huwelijk in de plot van de Bijbel: van verloren paradijs naar hemels koninkrijk. Michel Johnner promoveerde in 2013 cum laude aan de École Pratique des Hautes Études (Sorbonne, Parijs) op een proefschrift getiteld 'Protestanten en het burgerlijk huwelijk aan de vooravond van de Franse Revolutie.' Belangstellenden zijn op 10 april van harte welkom. Er zal worden getolkt. Tijd: 9:30 – 11:30 u. Voor verdere informatie: international@tukampen.nl.

OPEN DAG TU KAMPEN

Ben je op zoek naar een nieuwe studie of hoop je volgend seizoen een uitdagende master te gaan volgen? Kom dan langs in Kampen! Op 5 juni a.s. organiseert de Theologische Universiteit een Open Dag voor alle geïnteresseerden. We proberen je zo volledig mogelijk te betrekken bij de activiteiten in de universiteit. Er zijn verschillende momenten om informatie te verzamelen over de studie en eventueel maatwerk als het gaat om de aanvliegroute. Verder kun je verschillende colleges bijwonen, genieten van een heerlijke lunch en rondleiding en kennismaken met het studentencorps Fides Quadrata Intellectum (FQI). Aanmelden kan via de website van de TU: www.tukampen.nl.

'DE GOD VAN HET OUDE TESTAMENT'

Gereformeerde theologen zijn in toenemende mate verlegen met de vragen die de lezing van het Oude Testament oproept, juist omdat zij vast willen houden aan het openbaringskarakter van het Oude Testament en het 'sola Scriptura et tota Scriptura'. Hoe analyseren we als gereformeerde theologen deze situatie en in welke theologische richting willen we denken? Op 3 april a.s. organiseert AKZ+ een studiedag voor predikanten, studenten en andere belangstellenden over dit onderwerp. De dag vindt plaats in Apeldoorn. Meer informatie over deze studiedag en over andere cursussen die AKZ+ aanbiedt, is te vinden op de website www.akzplus.nl.

Welke weg is God met u of met jou gegaan?

Dit nummer, over het delen van het geloof, stelt dat geloofsgesprekken enorm verbindend kunnen werken. Ga met bovenstaande vraag dat gesprek eens aan op een wijkavond of in een kleine kring. We zijn benieuwd naar uw ervaringen! Vertel ons er iets over via mail, Twitter, Facebook of via de website van De Reformatie.

In het nummer van 4 april a.s. stelt Wolter Huttenga, promovendus systematische theologie aan de TU Kampen: onze tijd is rijp voor stilte. Hij noemt het 'een echt christelijke uitdaging.' Andere bijdragen over het thema stilte zijn van de hand van Rick Timmermans en van Andy Beeftink. Het nummer daarna verschijnt op Goede Vrijdag en gaat over de waarde van het kruis voor het persoonlijk geloof.

**Ga voor proefnummers en abonnementen naar
www.dereformatie.nl.**

MINICONGRES 'PSYCHIATRIE EN AMBTSDRAGERS'

Eleos organiseert dit voorjaar twee bijeenkomsten voor ambtsdragers in zuidwest-Nederland. Op 1 april is er een minicongres in Moerkapelle en op 8 april in Dordrecht. Het hoofdthema is: 'Psychiatrische problemen in de kerkelijke gemeente: kwetsbaarheid in relaties'. De bijeenkomsten starten om 15.30 uur en duren tot 21 uur; er wordt voor een avondmaaltijd gezorgd. De bijeenkomst begint met een lezing van drs. Erry Pieters-Korteweg: 'Dilemma's in relaties'. Vervolgens komt er een ervaringsdeskundige aan het woord. Daarnaast is er een viertal workshops, waarvan iedere deelnemer er twee kan volgen. Thema's zijn: homoseksualiteit; psychiatrie in de echtpaarrelatie; kinderen van ouders met psychiatrische problematiek; huiselijk geweld. Het symposium wordt afgesloten met een plenair gedeelte. Ga voor meer informatie en aanmelding naar www.eleos.nl.

ADVERTENTIE

HAD IK EERDER MOETEN DOEN

individuele en groepsretraites

Wacht niet te lang. Neem tijd voor jezelf. Om ruimte te creëren voor een nieuwe weg, een nieuw begin. Een retraite op de Hezenberg geeft je daar tijd en gelegenheid voor.

gastvrij onthaal | met of zonder programma
eigen kamer | Kapel-momenten

WWW.HEZENBERG.NL

BEZINNEN | GROEIJEN | HELEN

RETRAITE
in een oase van rust
en ruimte

038 - 444 52 51